

מתוקים מדבש

וצאת צופים

השופר צעקת הלב לאבינו שבשמים

יום תרועה יהיה לכם: הבעל-שם-טוב נתן משל לענין תקיעת שופר ועל משמעותה של תקיעת שופר בראש-השנה, ממלך גדול מפואר, שהיה לו בן יחיד וחביב, אשר גלה לזמן ממושך מארמון המלוכה כאשר אביו המלך שלחו לשליחות למדינות רחוקות ללמוד חכמה. ותעה הבן מהדרך וברבות הימים שכח בן המלך את מטרת נסיעתו, התחיל לבלות את ימיו ולילותיו ולבזבז את כל המשאבים שנתן לו המלך, לא רק שלא החכים, אלא שכח את בית המלך, ועד ששכח אף את שפת מדינת המלך. כאשר אחרי שנים החליט לשוב אל אביו, פרעו ולבוש קרעים נדהם לגלות שאיש לא זיהה אותו, ואין איש מכיר בו את הנסיך האובד ולא העלה בדעתו שהוא בנו של המלך. כיוון ששכח את שפת אביו, ולא הצליח לרמוז שהוא בן המלך, כשרואה הבן את אביו התחיל לצעוק בקול גדול, כדי שיכיר המלך את קולו, הוא פורץ בזעקה מעומק ליבו: "אבא, אבא, הצילני!". המלך מזהה את קולו של בנו, והתעורר באהבה אליו וזעקתו נוגעת עד עמקי נפשו, והוא ממחר להשיבו אליו.

בנמשל, בן המלך היא הנשמה האלוהית הנקראת בנו של הקב"ה, ונשלחה לדרך רחוקה - אל הגוף, לעולם הגשמי, בו שכחה הנשמה את קרבת אלוהים לה הייתה רגילה למעלה. לכן הנשמה צועקת בצעקה פנימית, בקול פשוט - הוא קול השופר, המעוררת את אהבתו של הקב"ה אלינו מחדש.

כך גם נשמות ישראל גלו מעל שולחן אביהן, ירדו מתחת כיסא הכבוד, הוכנסו לגוף גשמי והתגשמו בעוונות. בראש-השנה כמחה הנפש היהודית לשוב אל ה', ואז היא זועקת מעומק הלב, צעקה פנימית: "אבא, אבא, אבינו שבשמים, הצילנו!". זו משמעותה של תקיעת השופר - צעקת הלב של הנשמה היהודית. (בעש"ט על התורה)

בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו

ליצר משפחת היצר לשלם משפחת השלמי: במדרש (ויקרא פר' שמיני פר' י"ב), מביא מעשה באדם שיכור שהיה תאב כל כך לשנות יין עד כי מכר את כל חפצי ביתו כולל הריהוט והחפצים הנחוצים ביותר, כדי שיהיה לו כסף לקנות יין.

בניו ובניו הצטערו וכעסו עליו מאוד, וכיסו עצמם בושא וכלימה על אביהם, המוסר את כל מאודו וממונו על היין... לאחר מחשבות רבות והתלבטויות החליטו לעשות מעשה! בפעם הבאה שאביהם השתכר לקחו אותו במיטתו והניחו בבית קברות, שיישאר שם עד שיתפקח משכרותו ויבין שאכן מצבו באמת בתחתית.

למחרת בבוקר הגיעו לעיר סוחרי משקאות ויין, למכירה בעיר, לפני כניסתם לעיר, הבחינו כי סוכני המכס מסתובבים ומחרימים סחורה עבור המלך.

לאחר דין ודברים החליטו להניח את הסחורה בבית הקברות, הם מיהרו והניחו את הסחורה ולא הבחנו כי סמוך לסחורתם ישן השיכור שלנו...

ויהי בבוקר ויקץ ומעל לראשו חבית יין עם ברז ממש מעל פיו, רק לפתוח והיין זורם ישירות לפיו. לאחר מספר ימים בניו באו לבדוק מה קורה עם אביהם ולתדהמתם אביהם עדיין שיכור.

כי בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו.

ועל פי הדברים האלה אפשר לבאר את דבר הפסוק 'ליצר' מי שהולך אחר תאוותיו של היצר, 'משפחת היצר' מיד הוא מוצא סביבו את כל משפחתו של היצר הרע, וכולם מוכנים לסייע לו ולהוליכו בדרך הזו...

וכנגד זה 'לשלם' מי שמבקש את השלמות ואת הטוב 'משפחת השלמי' הוא מוצא סביבו משפחה של שלימים ויראים, שכן בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו. (החפץ חיים)

"הלכתא לשבתא"

אין לסמוך על הנכתב כאן להלכה למעשה ובכל מקרה יש לשאול שאלת רב, והדברים לא נכתבו אלא לעורר לב המעיין. כתב בשו"ע סי' ר"ס סעי' ב' כשיהיה סמוך לחשיכה ישאל לאנשי ביתו בלשון רכה, עשרתם, ערבתם, הדליקו את הנר וכו'. ובמשנ"ב ס"ק י"א דכל הני אין יכול לעשותם אח"כ בשבת לכן יזרו אודותם בערב שבת.

- כתב בקיצור השל"ה (מס' שבת ד"ה ואח"כ יאמר) ומצוה לומר לאשתו שתדליק הנרות אף על פי שיועד שודאי תדליק, וכן מובא במנהגי החתם סופר, תמיד קודם שהלך לבית הכנסת היה אומר לרבנית מאך שבת.
- והנה אף שלא חייבו להיות בבית הזה, ובפרט אם יגרום הדבר לביטול תורה, אמנם כבר מבואר במשנה ברורה (סי' ר"נ סק"ב) כי אף שעסק האדם בהכנות לשבת בבוקר מצוה לכתחילה שיוסיף גם סמוך לחשיכה ורמז לדבר 'והיה משנה', וכבר הביאו כמה מהפוסקים שנכון שיהיה האיש בביתו בזמן הדלקת הנרות.
- ובשו"ת אז נדברו (חי"ד סי' כ') כתב ובודאי יש להיזהר שלא יצא שוכרו בהפסדו, בבית שקשה להסתדר בלעדיו, ומאחרים זמן הדלקת הנרות, עקב טרדות הבית, וההכנות לשבת, ובזה חייב מעיקרא דדינא להיות בביתו לסייע ולעזור כדי שלא יגיעו ח"ו לידי חילול שבת.

חידת השבוע
שלום קטוע
פתרונות
לשלוח

ליו"ר המערכת
הבה"ח יקותיאל
יהודה גרוס ג"י

לע"נ איש
החסד משמח
אלוקים
ואנשים הר"ר
מנחם מענדל
ז"ל בן
יבלחט"א הר"ר
בן ציון גבריאל
הי"ו לוק

קוראים נכבדים
נהנתם, החכמתם?
להו"ו ידוע כי הוצאות ההדפסה
עולים ממון רב, נא טלו חלק
בהפצת העלון הנכבד הזה,
קחו חלק בהפצת תורה ויראת
שמים, ותתברכו בכל הברכות
האמורות בתורה, לתרומות
וכל ענייני הגליון ניתן לפנות
בטל' 054-8559959

נדבת הרה"ג ר'
אברהם יעקב ברגר
שליט"א לרגל
שמחת נישואי הבן
החתן שמואל דוד
הי"ו יה"ר שזכו לבנות
בית נאמן בישראל
לבני עדי עד

נדבת הרה"ר אלימלך
קנאפלער הי"ו לרגל
שמחת התעטר בנו
הבה"ח שלמה הי"ו
בתואר מורינו
יה"ר שיוסף ויגדל
ועלה מעלה מעלה
בתורה וירא"ש

העלון מוקדש לזכות
רבי אריה חיים בן
סלימה שולמית
שיחי' ובני ביתו
להצלחה וסיעתא
דשמיא בכל העניינים
ולרפואת אורי בן
אפרת בתושחו"י

אריכות ימים בזכות מילה אחת

בספר מילה אחת אמון מסופר:

צבי בן החמש עשרה היה פליט מפולין, שנאלץ לעזור את ביתו מאימת גזירת הגיוס.

היה זה בתקופת מלחמת העולם הראשונה, זמן קצר לאחר חג השבועות, הגיע לוינה ומיד פנה אל אחד מבתי הכנסת המפורסמים שבאוסטריה.

היתה זו שבת מברכים של חודש תמוז, כנהוג הכריז הגבאי את פרטי המולד, של החודש: המולד יחול ביום שלישי בלילה, בשעה אחת.

הקהל המתין בסבלנות לפרטים הנוספים, לדקות ולחלקי הדקות, אך הגבאי לא המשיך, לאחר רגעים אחדים, משהוסיפה הדממה למלא את חלל בית הכנסת והגבאי הבחין שאיש לא ממשיך בתפילה, הבין הגבאי למה הקהל שותק, והסביר.

החודש הזה אנו עדים לתופעה בלתי רגילה, תופעה המתרחשת אחת לשמונים ושבע שנים, מולד החודש הוא בשעה אחת בדיוק.

הפעם הבאה שתופעה זו תחזור על עצמה תחול בחודש מרחשוון של שנת תשס"ה, מי יתן וכולנו נזכה להגיע ליום הזה בבריאות טובה, איחל מעומק ליבו.

הסברו של הגבאי נתקבל בחיוך, התופעה אכן מעניינת מאוד, ובאשר לפעם הבאה, מי יודע מה יעלה בגורלם של היהודים, עד אז שמונים ושבע שנים הן פרק זמן ארוך, הימים ימי מלחמה הם, מי יודע מה ילד יום.

אבל היה אחד שלא השאיר את הברכה כך ללא מענה, אמון הכריז בכל תוקף, היה זה הנער בן החמש עשרה צבי, הפליט מפולין, שהשכיל לתת תוקף לברכה.

מאותו הרגע ואילך עטפה את צבי תחושה של בטחון ואמונה עזה, בכל הרגעים הקשים, בכל המשברים והניסיונות שידע במלחמות העולם הראשונה והשניה, ליוותה אותו ברכת הגבאי, והאמן שענה בכל כוחו.

אני אשרוד, לחש לעצמו, בעזרת השם עוד אזכה לברך פעם נוספת את ברכת המולד, שתחול בשעה עגולה, בראש חודש מרחשוון של שנת תשס"ה.

רבי צבי אכן שרד, בחסדי שמים, ראש חודש מרחשוון, של שנת תשס"ה חל ביום שלישי בשעה שתים אחר חצות בדיוק.

לאחר שעברו שמונים ושבע שנים, היה רבי צבי היחיד מכל מתפללי בית הכנסת שבאוסטריה שזכה לחוות פעם נוספת תופעה נדירה זו, בגיל מאה ושתים.

צאו וראו מה גודלה של אמירת אמון, אף לברכת הדיוט ומה גודלה של אמירת אמון על ברכות שתקנו חז"ל ועל

הזהירות הגדולה מדיבור בתפילה מסופר עוד בספר הנ"ל: בעירה ניזי שבסלובקיה, צעדו קבוצות קבוצות של יהודים, בבגדי שבת לעבר בית הכנסת הראשי, שמועה פשטה קרב יהודי הקהילה לפיה הדיין המפורסם, הגאון רבי אברהם שטרן, חתנו של רבם רבי יוסף מאיר קיגרמן, ישא דרשה, בית הכנסת היה מלא מפה לפה, איש לא רצה להחמיץ הזדמנות מיוחדת זו.

לאחר דרשה חוצבת להבות עבר הדיין המפורסם לנושא שונה לחלוטין, הוא הוכיח את הציבור על נגע הדיבור בשעת התפילה וציטט את דברי רבי משה קורדוברו-הרמ"ק, שאמר כי ראשי התיבות של המילה שיב"ה-הכוונה לאריכות ימים, הם ש'תיקה י'פה ב'שעת ה'תפילה.

והמשיך ואמר, מי שאינו מדבר דברים בעלמא בשעת התפילה ומקפיד לענות אמון ואמן יהא שמיה רבא, זוכה לאריכות ימים, וההפך נכון הוא חלילה, מבלי לפתוח פה לשטן.

הדברים מצאו הד בלב השומעים, ובתפילות מנחה ומעריב שהתקיימו לאחר מכן לא הוציא איש הגה מפיו שלא לצורך, בבית הכנסת היתה דממה מוחלטת, והכל הקפידו שלא לדבר בעניני חולין בזמן התפילה.

מלבד צעיר בשם נפתלי, באותו לילה חלם נפתלי חלום, והנה בחלומו עומד הוא לפני בית דין של מעלה ואצבע מאשימה מונפת מולו, נמצאת חייב בדין, הדעה הקול נגזרה עליך מיתה, על מה ולמה? התחנן נפתלי על חייו, צעיר אני לימים, אשה וילדים כרוכים על צוארי לפרנסם, ורבות עוד נותר לי לעשות בחיי.

דברת בזמן אמירת הקדיש ולא ענית אמון ואמן יהא שמיה רבא, השיב הקטגור. לא ידעתי עד כמה גדול עוון זה, הוסיף וביקש, לפתע נשמע קולו של קטגור נוסף, האם לא נכחת בדרשה שנשא הדיין בשבת? האם לא שמעת את הדברים שהביא בשם הרמ"ק, כי ענית אמון סגולה היא לאריכות ימים, וכן להפך? נפתלי נאלם דום, מה יוכל לטעון להגנתו, במר נפשו זעק, אנא, תנו לי הזדמנות נוספת. אני מקבל על עצמי לעולם לא להוציא הגה מפי בזמן התפילה, ולהשתדל שלא להפסיד 'אמון' אחת, אעשה הכל כדי לעורר יהודים אחרים לחשיבות הענין, אנא.

נפתלי התעורר בפחד, כשכל אבריו רועדים, כל פרט מאותם רגעים של חלום נחקקו בזכרונו, הכל נראה כה מוחשי כדי לקיים את הבטחתו החליט לפרסם את חלומו הסיפור עבר במהירות מפה לאוזן והותיר רושם עז.

(עפ"י הספר שי עולמות עמ' 31-30 ועמ' 73-71)

נא להתפלל
לרפואת
זקני הרה"ג יצחק
בן צילה שליט"א
לרפואה שלימה
בתוך שאר חולי
ישראל

העלון
מוקדש
לזכות
רפאל בן
הדר
להצלחה
בכל העניינים

העלון מוקדש
לזכות
אורן בן פרח
ודליה בת פרח
להצלחה בכל
העניינים ברוחניות
וגשמיות

לע"ז הילד זינק
וחכים
אברהם דוד חי ז"ל
בן יבלחט"א
יקותיאל יהודה
נלב"ע י"ב תמוז
תשפ"ד ת.נ.צ.ב.ה.

קו הגעשמאק
חיזוק, ואמונה
מתעדין בתדירות
גבוהה עם דרשות,
סיפורים, וניגונים
077-3249316

העלון מוקדש לע"ז
האישה החשובה
בעלת החסד
הדגולה מרת חיה
קראו בת אלקה
ע"ה ת.נ.צ.ב.ה.

לע"ז איש החסד והחינוך
הבלתי נשכח הרה"ח ר'
חיים שרגא פאווייל ב"ר
מיכאל שר זצ"ל
נלב"ע ז' אייר תשע"ב
ת.נ.צ.ב.ה.